

עשרת הדברות

מחזה מאת שלמה מושקוביץ

הדמויות:

אדם – בסוף שנות השלושים. חריף וכריזמטי. רהוט וסוחף.

רות – בסוף שנות השלושים. אמנית. חריפת מחשבה ורעועת נפש.

נורי: בתם בת השמונה עשרה של אדם ורות. חריפה ודעתנית.

ראש הממשלה – מבוגר. מנותק. מכונס בתוך עצמו עד כי נדמה שהוא כבר אינו לגמרי צלול

שר ביטחון – כוחני. דורסני. מלא בעצמו.

רמטכ"ל – נחוש להביא ניצחון ויהי מה. לא חשובה הדרך, רק המטרה.

סלאם עליכום - אתון לבנונית – ביישנית וכנועה, אבל גם חכמה ומצחיקה בצורה בלתי נתפשת (בוודאי כשמדובר בחמור....)

אנה - אימא של אדם - כבת שבעים. שתקנית וזעופה. נעה בין רוך אימהי לאגרסיביות מבהילה.

יצחק - אבא של אדם – כבן שבעים. אידיאולוג נחרץ. נגד הכול. נושא בנפשו את זעם השואה הבלתי מעובד כפליט ששוחרר מאושוויץ ברגע האחרון.

תום, דן, דויד: חיילים של אדם.

נעמי: צעירה יפה ודעתנית. חברתו לשעבר של אדם. אמנית רווקה ואקסטרואוגנטית. לסבית.

1-2

"אנוכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים, לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני, לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר המים מתחת לארץ, לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנוכי ה' אלוהיך אל קנא פקד עוון אבות על בנים על שלישים ועל רביעים לשנאי ועושה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצוותי"

(הבמה ריקה. מבעד לערפילים, עולה דמותו של אדם, חבוש קסדת מפקד טנק, לבוש סרבל שריונרים עם דרגות תת-אלוף, למותניו חגור והוא נושא את נשקו האישי עליו. הוא תשוש, מיוזע ומפויה, אחרי ארבעה ימים רצופים של לחימה עזה. הוא כמעט כושל כשהוא מניח את נשקו, מסיר את קסדתו, מתיר את חגורו, ומקלף מעצמו בכוח את כל בגדיו הספוגים שתן פיה וזיעה באנחות רווחה וזעם. כשהוא כבר ערום, הוא מסתובב עם גבו לקהל, ואוחז באברו כדי להשתין באנחת רווחה גדולה. רעש שנשמע מן הסבך, קוטע את אנחתו ומערער אותו והוא מזנק במהירות על ערימת חפציו, מרים את נשקו, דורך ומכוון אותו לעבר המקום ממנו עלה הרעש. לבמה נכנסת אתון תועה ומבוהלת, סקסית באופן חמורי מתעתע. נעצרת מולו)

אדם: שיט. כמעט הרגתי אותך, מטומטם. (שתיקה) יאללה, לך. לך. עוף. לך מפה. יאללה. רוח. רוח מן הון. קישטה. בררר... לך. אחרי ארבעה ימים שאני משתין על עצמי, אני רוצה להשתין, סוף, סוף, בשקט, לבד. כמו בנאדם. בלי שיתקעו בי עיניים של חמור.

סאלאם: אני אתון

אדם: עוד יותר גרוע. (לעצמו) מה אתה עונה לה, מטומטם. מה אתה עונה לה? אל תאבד את זה עכשיו, אדם. תהיה חזק. תהיה חזק. עופי מפה כבר, יא בהמה. יאללה רוח. (מכוון אליו את הנשק) אחת... שתיים...

סלאם: מה עשיתי לך שאתה מדבר אלי ככה?

אדם: עייפות. זה קורה. עייפות. רק עייפות. אתה בסדר. תחזיק מעמד. אל תשתגע לי עכשיו. (מתעשת) את מוכנה בבקשה להואיל בטובך להסתובב רגע כדי שאני אוכל להשתין בשקט?

(סלאם מביטה בו ומטופפת מעדנות, פונה ממנו ומאפשרת לו פרטיות. אדם לוקח רגע. משתהה. פונה עם גבו אליה ולקהל ומשתין באנחת רווחה גדולה)

סאלאם: בדיוק חשבתי לעצמי כמה עלוב זה להיות גבר. לא מדהים אותך לפעמים כמה אתם נשלטים? רק תאר לך, באמצע המלחמה, באמצע הקרב המכריע, פתאום מוקרנים על

רקיע השמיים אלפי אברי מין נשיים משלל זוויות. זהו. המלחמה נגמרה. אין יותר אהבת מולדת. קדושת האדמה. כלום.

אדם: אל תענה. אל תענה.

סאלאם: האמת, זה היה יכול להיות סטארט-אפ אדיר – הקרנת פורנו על האטמוספירה. הייתי יכולה להיות מיליונרית. הבעיה שאני לא אמביציוזית.

אדם: קח את הציוד שלך. תתלבש. תשלוט בעצמך. ריכוז. נחישות. רק עוד קצת. אני מבקש ממך. זה עוד מעט נגמר. בוא. צעד, צעד.

סאלאם: מציעה לך להתרחץ קודם. יש פה מעיין מאחורי השיחים. הכי טוב באזור. מים צלולים וטהורים ברמות שעף לך המוח. אני לא מהסביבה ובכול זאת, אם אני לא בלחץ, אני תמיד משתדלת להגיע הנה... אתה יכול להגיד, מים זה מים, אבל אני אומרת יש מים ויש מים.

(שתיקה. אדם חוכך. מתלבט אם ללכת להציץ אל המקום שעליו היא הצביעה)

סאלאם: מבינה אותך. אתה שואל את עצמך. למה שבנאדם נורמאלי יקשיב לחמור. איזה בנאדם נורמאלי יצא אל הלא נודע, אחרי שיקולים של בעד ונגד? אף אחד. בחיים לא. רק אם יחלקו שם טלוויזיות חינם. תאמין לי. אני יודעת בדיוק על מה אני מדברת. בעלי היה כזה. בוק. זאת אומרת הוא עדיין בוק. אבל הוא כבר לא בעלי. אנחנו עומדים למכירה בשוק, פתאום מגיעים שני אנשים, כמו בסיפורים נשבעת לך, אחד עשיר ברמות שאתה לא קולט ואחד, סתם, פלאח. ישר בעלי נדלק על ההוא. וואו. יש לו כסף. בטח חיים טובים. מתנות בחגים. אורוות ממוזגות. אמרתי לו, לא מריח לי טוב הבנאדם הזה. אז הוא אומר לי ממתני לחמורים יש חוש ריח. עכשיו הוא תקוע בגיהנום. קפיטליזם חזירי. אין לו יום ואין לו לילה. כשעשירים משקיעים כסף, הם רוצים שתעבוד בשבילם מסביב לשעון. אני עם הפלאח המתוק שלי ואשתו העוד יותר מתוקה. איך שאנחנו גומרים יום עבודה, אני חופשייה לעשות מה שבא לי. שישי לא עובדים. חמישי יום קצר. בני אדם. גם לך, אם אתה שואל אותי, לא יזיק לחזור קצת לאינטואיציות שלך. הרי מה זה אינטואיציה אם לא הכישרון שלנו, הדבר החמקמק הזה שמייחד אותנו מאחרים. הדי.אן.איי הרוחני של כל אחד ואחד מאתנו... הבעיה שזה כמעט בלתי אפשרי ללכת עם האינטואיציה, אה? כי אינטואיציה, זה הרף עין. ויש. לא הלכת על זה. זהו. אבוד לך. מתחילים השיקולים. כן. לא. רשימות בעד ונגד. כל החרא הרציונאלי המסריח הזה, תסלח לי על הביטוי. לא ככה? יאללה, קוראים לכם? צאו לדרך!

אדם: די כבר. תסתמי את הפה, תשתקי כבר. תפסיקי לנפח לי את המוח. מה את רוצה מהחיים שלי? תשתקי כבר!! מה את רוצה ממני? מה?

(שתיקה כבדה)

סאלאם: סתם. חשבתי שעל הדרך, אני אנעים לך את הזמן עם כמה סיפורים, שלפי עניות דעתי, יש בהם חומר למחשבה. לא מתאים לך, אז לא. לא צריך לצעוק.

(נעלבת. פונה ללכת משם)

אדם: מה את נעלבת? מה את נעלבת לי עכשיו... בואי הנה, מה אמרתי? בואי הנה, בואי רגע.... בסך הכול ביקשתי ש...

סאלאם: אני אסתום ת'פה.

אדם: לא. כן. את קצת... חופרת לי במוח

סאלאם: בדיוק מה שבעלי תמיד היה אומר לי. שיש לי בעיה של גבולות. שכשאני מתחילה... שאלוהים יעזור. אולי הוא צדק. אבל בכל זאת טוב שנפטרנו ממנו. לא ככה?

אדם: בטח.

סאלאם: (לקהל) אתם מכירים את זה שלא נעים לכם מכמה הבן זוג שלכם מטומטם? הוא היה כל כך מביך אותי עם הנפיחות המתנשאת שלו. חמור גזעני, אתם יכולים לחשוב על דבר יותר מטומטם מזה? היה מנפח לכולם את המוח שהחמורים הם עם סגולה. גזע עליון. הכי חכמים. הכי גיבורים. שיבוא יום והחמורים ישתלטו על העולם. נשבעת לכם. אשכרה ככה. יצא שמרוב שלא היה לי נעים מכמה אני פי מיליון יותר חכמה ממנו, הקטנתי את עצמי לידו. (לאדם) אז ברור שטוב שנפטרתי ממנו. לא? מקווה שאצלך זה לא ככה

אדם: לי יש את האישה הכי טובה וחכמה בעולם.

(שתיקה ארוכה)

סאלאם: אתה רואה? אני יודעת גם לשתוק. אצלי זה לפי מה שנכון לסיטואציה. רוצה בירה?

אדם: את רצינית?

סאלאם: לצערי יש לי רק פחיות. מעדיפה בקבוקים פי אלף. אבל יש מחסור בגלל הבלגן שעשיתם פה.

(פותחת אחת לו ואחת לה. שותים. שתיקה)

סאלאם: אח... היה יכול להיות פה גן עדן. תראה איזה יופי. תראה איפה אתם יושבים. בדיוק באמצע. על הגבול בין מזרח למערב. תקועים לעולם כמו עצם בגרון. לחיים!!!

אדם: מה רצית להגיד לי קודם

סאלאם: בקשר למה

אדם: אינטואיציה

סאלאם: מה? מהתחלה? אתה עד כדי כך סתום?

אדם: לא, רק בסוף. בקשר אלי, שאני צריך לחזור להקשיב ל...

סאלאם: אתה יודע טוב מאוד למה התכוונתי.

אדם: אני אוהב שאת אומרת את זה.

סאלאם: רגע, זאת מחמאה?

אדם: לגמרי.

(פאוזה)

סאלאם: אתה חתיכת פחדן מסריח. שעם כל כמה שאתה החייל הכי מעוטר בצבא והמח"ט הכי צעיר אי פעם והקצין הכי מבריק בארץ, וכולם נמרצים עליך ועושים ממך עניין על כמה אתה גיבור ואמיץ וחכם ויפה ולוחם שלא היה כמוהו בכל תולדות הצבא וכל החרא הזה, אתה חתיכת פחדן עלוב שיודע שהוא חתיכת אפס.

(שתיקה)

האינטואיציה שלך, אומרת לך, חד משמעית, שאתה לא צריך להיות פה. ואתה בכול זאת פה. אתה יודע שאסור לכם בשום אופן להיכנס לעיר. שזה יהיה פשע בלתי נסלח בשרשרת של פשעים בלתי נסלחים שכבר נעשו בדרך. ובכל זאת אתה נערך לכניסה לעיר. אתה יודע שהמלחמה הזאת כבר מזמן לא נובעת מצורך קיומי. שהיא סימפטום מפלצתי של מחלת נפש שיצאה משליטה, ובכל זאת אתה ממשיך לשתף פעולה...

אדם: חכי רגע, זה לא מדויק...

סאלאם: לשתף פעולה! אתה יודע שאתה עם השרשראות של הטנק שלך רמסת והרסת חיים של אלפי בני אדם, שהחטא היחיד שלהם הוא שהם לא אתה. ובכל זאת מחר בבוקר אתה מתכוון להמשיך עם זה... אתה...

אדם: בסדר, הבנתי אותך. בסדר. שקט. רגע. נגיד שאת צודקת. נגיד שאני הולך אתך... איך אני יכול לדעת שזאת באמת אינטואיציה... ולא .. סתם פחד... שאני... ש...אני לא אחזור ... שלם... הביתה...

סאלאם: כי תמיד הקשבת לה והיא תמיד הובילה אותך בדרך הנכונה

אדם: אבל אף פעם לא היה לי כל כך הרבה מה לאבד....

סאלאם: טיעון מבריק. אתה גאון. מחר בבוקר אתה מתכוון לקום ולהרוס חיים של עוד עשרות אלפים רק בגלל שגם להם יש הרבה מה לאבד. הגיוני. אתה לא מצביא ולא גנרל ולא קצין מבריק ולא התחת שלי! אתה עבד. עבד קטן ומושתן. גמד מטומטם שכל האחריות שלו מסתכמת בלרוץ לשפוך עוד ועוד דליים של דם למדורה. ללבות את האש. לדרבן את המכונה. שלא ייעצר, חס וחלילה, מעגל ההרס והנקמה. שכולם יוכלו להמשיך לרקוד בטרופ חושים את הריקוד המשחרר של השנאה...

אדם: תפסיקי עם זה...

סאלאם: לה, לה, לה. איזה כיף להסתובב בקרוסלת הנקמה, זה משחרר אותי מלהביט לעצמי עמוק בנשמה.....

אדם: תפסיקי, אמרתי לך.

סאלאם: אתה בסך הכול בורג קטן במערכת שיצאה מדעתה.

אדם: אין לי ראש לזה עכשיו.

סאלאם: ואף פעם לא יהיה. כי אתה עבד!! עבד!!

אדם: תסתמי כבר

סאלאם: עבד! עבד שבחיים לא יצא מעבדות לחירות. כי הוא, ג'אנקי של סיר הבשר, עובד אלילים. בדיוק כמו כולם. אתוס. מעמד. כבוד. שררה.

אדם: בסדר. סתמי.

סאלאם: תקוע כמו תחת. מכור לתהילה. רועד מפחד בתעלת ביוב מסריחה. שלא יבוא ה"קרייז" - "תזריקו לי מיד את הכבוד שלי בחזרה". מאובן כמו פסל. מקובע כמו מסכה.

אדם: תסתמי כבר. אין לי כוח לזה עכשיו!

סאלאם: אני לא אתפלא אם יש לך זין קטן, או לפחות, פחות מהממוצע.

(אדם מזנק ולוקח את הנשק שלו. מאיים עליה)

אדם: עופי מפה. הבנת? עופי מפה.

סאלאם: מה קרה? נקודה רגישה? אתה חרא זיון? זאת הבעיה?

אדם: אנחנו לא מדברים עכשיו על איזה זיון אני.

סאלאם: על זה בדיוק אנחנו מדברים.

אדם: לא. את לוקחת את עצמך. בשקט. בלי דרמות. ועפה לי מהפנים.

סאלאם: אבל עוד לא גמרת.

אדם: כן גמרת.

סאלאם: זה גם מה שאתה אומר לאשתך כשהיא לא גומרת?

(שתיקה)

אדם: מה את רוצה ממני? מה את רוצה מהחיים שלי?

סאלאם: שתהיה בנאדם.

(שתיקה)

סאלאם: איך תוך דור הקורבן נהפך לתליין, איך זה קרה?

אדם: זה לא קשור. אני מזהיר אותך. אל תתחילי עם זה. זה לא קשור. אין שום קשר.

סאלאם: איך מתוך התופת צומח אגרוף במקום גאולה.

אדם: אני אהרוג אותך.

סאלאם: לא מפחדת. כולם כבר ניסו. זה מנקר במוח, אה? תודה שזאת חתיכת שאלה.

אדם: אין מה להשוות! זה דבר אחר לגמרי. שלא תעזי להשוות, יא בהמה! אין מה להשוות.

(מתנפל עליה. מתגוששים)

סאלאם: אה, סליחה. קודש הקודשים. אסור להשוות. מותר הכול – רק לא להשוות. כדי שתוכלו תמיד להישאר גאים בזה שעוד לא הגעתם ממש לשפל המדרגה. שתמיד תוכלו להגיד שזה יותר טוב ממה שעשו להורים שלכם. זה יותר טוב, או קיי? מסכימה.

(מרפה ממנה לרגע. עומדים זה מול זו. מתנשפים. מוכנים לעוד סיבוב)

סאלאם: אבל זה עדיין רחוק מאוד ממה שאצלנו היהודים נקרא צלם אלוהים.

אדם: אצלכם היהודים.

סאלאם: בדיוק ככה. אצלנו היהודים.

(שתיקה)

סאלאם: מה? מה קרה? מאיפה חשבת שיש לי את האף הזה?

(מתנפל עליה. חונק אותה בזעם. היא מפרפרת בין ידי, מחרחרת. מנסה להשתחרר. נחנקת. מנסה לדבר. הוא מתעשת. מרפה ממנה. מותש. יוצא. היא פונה לקהל)

שיט. זה תמיד קורה לי. קודם נגנבים עלי, אחר כך רוצים להרוג אותי. כנראה שאני משדרת מסר כפול. למה אני תמיד בוחרת במקרים הכי קשים. למה? אבל תודו שהוא סקסי. מסקרן. חתיכת תעתוע. אני בחיים לא אצליח בחיים, עם האופי הדפוק שלי. רוצים לדעת כמה אחוזי הצלחה יש לי עד היום? אפס. אפס. בזמן שחמורים פי אלף פחות מוכשרים ממני בנו וילות. רק הבלתי מושג מושך אותי. רק הבלתי אפשרי מחרמן אותי. כמו ילדה בת שש עשרה. תפסיקי להיות כזאת נאיבית, סאלאם, אחרת אף פעם לא תצליחי בחיים. אני חייבת להתבגר! חייבת!!

3

"לא תישא את שם ה' אלוהיך לשווא כי לא ינקה ה' את אשר יישא את שמו לשווא"

(ראש הממשלה, שר הביטחון, רמטכ"ל, אדם)

שר הביטחון: אז מה שאתה אומר בעצם זה שאתה מסרב לפקד על הכוח בפריצה לעיר כי יש לך בעיה מוסרית עם המשימה.

אדם: לא, אדוני שר הביטחון. אני אומר שלפני שאני מוביל את החיילים שלי למשימה, שלפי הערכתי, תגבה מחירים, ברמות שאנחנו עוד לא מכירים, אני רוצה לדעת מה היעדים. מבחינה צבאית ומדינית.

שר הביטחון: אבל המילה מוסר בכל זאת, נדמה לי, ריחפה באוויר, אני לא צודק, אדוני הרמטכ"ל.

רמטכ"ל: בהחלט ריחפה. צודק לגמרי. הופיעה out of nowhere כמו מפציץ חמקן.

שר הביטחון: ולא שאני מצטער שהיא נוכחת פה. להפך – אני שמח על כך. בכל זאת, מילה עם משקל ..

רמטכ"ל: חתיכת כובד.

שר הביטחון: מטילה צל גדול על התודעה.

רמטכ"ל: במיוחד לנו

שר הביטחון: כיהודים

אדם: זה בדיוק מה שאני מנסה להגיד

שר הביטחון: יפה. בוא לפחות נקרא לדברים בשמם. למה להסתתר מאחורי מסכות.

רמטכ"ל: אתה יודע שאנחנו לא אוהבים אנשים שמסתתרים מאחורי מסכות.

אדם: הניתוח שלי הוא קודם כל צבאי, אבל גם מוסרי, בהחלט, ואני לא מתבייש בזה.

שר הביטחון: בגלל שאין לך במה להתבייש. להפך. אתה צריך להיות גאה בזה! כי לזה בדיוק אנחנו מחנכים את הלוחמים שלנו. קודם כל בני אדם. זה קודם כל. ולפני הכול.

רמטכ"ל: זה אצלנו ערך עליון.

שר הביטחון: אבל מה? מסתבר שהמילה "מוסר" מאוד מתעתעת, חמקמקה מאוד, כמו שדרש פה יפה ידידי הרמטכ"ל, כי בעוד שבתודעה הרומנטית והנאיבית שלנו היא מצטיירת כבעלת משמעות מוצקה, ברורה, אוצרת ערכים אוניברסאליים נצחיים, מסתבר, שבמציאות, היא מאוד, מאוד גמישה....

רמטכ"ל: נתונה לפרשנות מרחיקת לכת.

שר הביטחון: בעוד שכשמיליוני יהודים נטבחים באירופה..... כשהעולם עומד מנגד, שמשמידים בשיטתיות עם שלם, היא לובשת צורה אחת, הרי שכשאותם קומץ ניצולים שהצליחו לשרוד את התופת, שארית הפלטה של אודים עשנים, מנסים להגן על הבית והמולדת שלהם, היא פתאום לובשת צורה אחרת לגמרי.

רמטכ"ל: ומכיוון שיש לנו עכשיו הזדמנות שלא תחזור, להיכנס לעיר, לשלוף את המחבלים האלה אחד, אחד מתוך החורים שלהם, ולמחוק אותם, פעם אחת ולתמיד מעל פני האדמה, אתה בטח מבין שאנחנו נשתמש הפעם במילה "מוסר" בגרסתה המורחבת.

שר הביטחון: ועל הזין שלנו מה יגיד העולם.

רמטכ"ל: כי אנחנו נדרנו נדר, שאותנו, לעולם, לא יובילו שוב כמו צאן לטבח.

שר הביטחון: והם האחרונים שיכולים להטיף לנו מוסר על טוהר מידות. ועל ערכי אדם. איפה הם היו, כל יפי הנפש האלה, אה? איפה?

רמטכ"ל: עכשיו הם מתעוררים, האנטישמים הרדומים. עכשיו. כשאנחנו חזקים. כשהרוצחים האלה בידיים שלנו. כל החבורה. כול הג'וקים יחד. אנחנו רק צריכים לסגור את היד ולמחוץ אותם.

שר הביטחון: אבל לך יש בעיה מוסרית עם זה.

רמטכ"ל: אתה יפה נפש.

אדם: אני מדבר מקצועית. כאיש צבא. אני מכיר בעל פה את המפה. אני יודע בדיוק איפה נמצאים כל הכוחות, אני מברך את כולנו על ההישגים הצבאיים המאוד מרשימים. אבל אני גם יודע שבינינו לבין "מלכודת הג'וקים" הזאת, כמו שאתה קורא לה, יש עיר של מאות אלפי תושבים, רובם המכריע בלתי מעורבים, ושבדרך ניאליץ, גם אם נהיה הכי עדינים, לגרום לחלקים גדולים מהעיר הזאת לא לתפקד, ועיר לא מתפקדת זה דבר שמתחיל לתסוס מהר מאוד. מזון. הספקה. תרופות. חשמל. אלפי הרוגים, זבל, ריקבון. מגיפות. חיים שם מאות אלפי בני אדם. זה לא מחנה פליטים. ואני גם יודע שכניסה לעיר תגבה מאתנו מחיר

כבד. משפחות של מאות הרוגים ופצועים ישאלו אותנו אם המחיר היה שווה את המטרות. שלי, באופן אישי אגב, עדיין לא ברורות. אז לפני שאני מוביל את החיילים שלי למרחץ דמים מטורף, אני רק רוצה לדעת שכל ההיבטים האלו נלקחו בחשבון

רמטכ"ל: חיובי. מרוצה? אתה יכול לחזור לעבודה.

אדם: אדוני ראש הממשלה, אני רק רוצה לדעת שהדברים שנאמרים כאן הם גם על דעתך...

שר הביטחון: את כל המשפחה הוא איבד שם. את כל המשפחה. ואתה עוד מצפה שהוא יביט לך בעיניים? תתבייש לך!!

אדם: אני מאמין, אדוני ראש הממשלה, שהעבודה שלנו היא לצמוח מהטראומה הזאת. לא להנציח אותה.

שר הביטחון: ל"צמוח", אתה שמעת את זה, אדוני הרמטכ"ל? אתה לא מת על המילה הזאת? עם כל ה...ניחוח... הירקרק ... שיש בה... הבלבוב .. האביביות.... לא? אתה לא חושב שזו מילה מקסימה?

רמטכ"ל: מקסימה ואביבית. חד משמעית.

אדם: אדוני ראש הממשלה, אני..... אין לי את היכולת לגעת בעומק הכאב שחווית, וכמו שאתה יודע, אני בעצמי חוויתי לא מעט זוועה, אבל..... אני חושב ש.... כל הקטע של החיים האלה, בואו נודה, זה להפוך אותנו לעבדים של כאב ונקמה. בגלל זה אנחנו מצווים לצאת כל פעם מחדש ממצרי נפשנו הכואבת אל מרחבי חירותו האינסופית, להתכבס, ולהיוולד מחדש כדי שלא נהפוך חלילה לפסלים ומסכות.

שר הביטחון: אתה מרגיש שצמחת מהקשקוש הזה, אדוני הרמטכ"ל?

רמטכ"ל: להפך. התחלתי לנבול.

אדם: כל האידיאולוגיות הגדולות קורסות, אדוני ראש הממשלה, כי הן מתכחשות לריבוי האינסופי של הבריאה. "איש למינהו" זאת כל התורה כולה. הגיע הזמן להביא לעולם את המהפכה היהודית, אדוני ראש הממשלה. המהפכה הנשית. האימהית. אנרכיה הרמונית של הגשמת האני. בלי אלימות. בלי כפייה. מהפכת החיבור וההקשבה.

(שר הביטחון מעיף לאדם אגרוף אדיר בפרצוף. אדם נהדף, מתרומם וממשיך)

אדם: תאר לך את העולם, כמו ציור של פיסארו. אדוני ראש הממשלה, נקודות צבעוניות שחיות זו לצד זו בהרמוניה מלאה. יוצרות יופי. למרות השוני ובעצם בזכותו.

רמטכ"ל: (מכה) זה על היופי

שר הביטחון: (אגרוף) וזה על השוני

רמטכ"ל: (סטירה) וזה על זכותו.

אדם: זה בידיים שלנו, אדוני ראש הממשלה, זה בידיים שלנו!! תאר לך את הסיפור של העולם כמו סרט מלחמה הוליוודי עם תקציב בלתי מוגבל ועכשיו תתאר את התפקיד שלנו, שלמדנו על בשרנו את משמעות הקורבן, הופכים לגיבורים שבידיים שלהם נמצא המפתח לעולם של הרמוניה ושלו.

רמטכ"ל: (מכה) זה על העולם

שר הביטחון: וזה על ההרמוניה

רמטכ"ל: וזה על השלום.

אדם: רק תאר לך את סיפור התיקון שבו מהעם העצבני, הנרגן, היהיר, הקפוץ והמפלצתי שנהיינו אנחנו חוזרים להיות בני אדם מסבירי פנים, פתוחים, מתונים, מאירי עיניים, סלחניים, חכמים, פשוטים ומכניסי אורחים כמו שהתורה שלנו מלמדת אותנו להיות.

שר הביטחון: (מכה) זה על חכמים.

רמטכ"ל: וזה על פשוטים.

שר הביטחון: וזה על התורה.

אדם: דווקא אנחנו, שנושאים את הצלקות הנפשיות העמוקות והכואבות ביותר שידעה ההיסטוריה, מתעלים, משלימים ומהווים מודל רוחני לעולם כולו.

רמטכ"ל: זה על המודל

שר הביטחון: וזה על הרוחני

רמטכ"ל: וזה על העולם כולו.

(סאלאם נכנסת)

סאלאם: מצטערת. לא תיארתי לעצמי שזה ייצא משליטה.

שר הביטחון: אז כרגע, יש לך שתי אפשרויות...

רמטכ"ל: אחת...

שר הביטחון: אתה מפסיק לחרבן על קודשי האומה, שוכח מכל הזבל שפיזרת עלינו וחוזר כמו ילד טוב לפקד על החיילים שלך, נכון בכל רגע לכל פקודה...

אדם: זאת התאבדות.

רמטכ"ל: לך, אדם. לא צריכים אותך. לך הביתה ותעשה לעצמך נעים בדגדגן.

אדם: אני אחזור להילחם עם החיילים שלי כחייל זוטר, אבל אני לא אקח אחריות כמפקד להוביל את החיילים למשימה מטורפת.

רמטכ"ל: אתה תעשה בדיוק מה שאנחנו אומרים לך באיזה תפקיד שאנחנו נקבע לך, כי את תולעת הסרבנות הזאת צריך להרוג כשהיא עוד קטנה!!!!

אדם: אם תחליטו להיכנס לעיר, אני לא אעמוד בראש הכוח. אני אלחם כחייל זוטר. תותחן בטנק.

רמטכ"ל: מרד. אתה תסרב פקודה.

אדם: יש רגע שצריכים לחזור לפקודות הבסיסיות

שר הביטחון: התרשמתי עמוקות. תמיד היית טיפוס מרשים.

אדם: ואני גם אדאג שכול ילד במדינה יידע שסירבתי פקודה בגלל שלא הסכמתי להמשיך לשתף פעולה עם רצח לשם רצח.

שר הביטחון: ברור. בטח. אתה תצא עם הקשקוש הזה לתקשורת. מה יותר טבעי מזה. תמיד אהבת תשומת לב. תהפוך את עצמך למנהיג הנקבות יפות הנפש.

רמטכ"ל: תהיה גיבור. סלב של רכרוכיים.

שר הביטחון: מהלך מתבקש. מבריק.

רמטכ"ל: תמיד היית טיפוס מבריק.

שר הביטחון: מה שמוביל אותנו לאפשרות השנייה....

רמטכ"ל: במידה ואכן תעשה את מעשה ההתאבדות האמיתי ותחליט לצאת עם סיפור הגבורה הזה לתקשורת

שר הביטחון: אנחנו פשוט.... נהרוס לך את החיים.

רמטכ"ל: עד הייסוד.

שר הביטחון: חורבן מוחלט. לא נשאר אבן על אבן.

סאלאם: אימא'לה, הם נראים לי רציניים

אדם: אל תתערבי.

אדם: לא פוחד מכם.

שר הביטחון: ברור. אתה גיבור. תמיד היית. הכי גיבור. באמת. אבל... בכל זאת.....ניתן לך קצת זמן לחשוב....

אדם: אני לא צריך זמן

סאלאם: אתה כן צריך

אדם: אמרתי לך לא להתערב.

שר הביטחון: ומה שמדהים בכל העסק, זה שאנחנו אפילו לא צריכים לעשות הרבה... כדי שהבת שלך והאישה שלך לא ירצו לראות אותך יותר לעולם.... יתפללו שתמות... אולי אפילו יהרגו אותך כמו ידיהן... מי יודע...

רמטכ"ל: כי אתה כבר עשית בשבילנו את כל העבודה.

שר הביטחון: כל מה שנשאר לנו לעשות, זה לחשוף מה בדיוק קרה שם, בקרב ההוא במלחמה שלפני האחרונה.... או שאולי זה היה במלחמה שלפני, לפני האחרונה....

רמטכ"ל: לפני, לפני, לפני האחרונה.... או שאולי אחת לפני...

שר הביטחון: מי סופר.... העיקר שהאמת תצא לאור.

רמטכ"ל: ואין לנו ספק, שדווקא לך, כאיש של עקרונות נעלים, חשוב שהאמת תצא לאור.

שר: ומי כמוך יודע שעמידה על עקרונות גובה מחירים.

רמטכ"ל: לפעמים אפילו מחירים שיכולים לגרום לבנאדם צער עמוק כל כך שהשאיפה הגדולה ביותר שלו, היא להרוג את עצמו כמו ידיו.

אדם: אני מכיר את השיטה

סאלם: קח זמן לחשוב.

אדם: אין לי מה להסתיר

ראש הממשלה: ... אני רק יכול לומר שיש בוודאי הכואבים את הכאב הזה כמונו, אבל אין מי שכואב אותו יותר מאתנו. המלחמה הזאת היא מהמוצדקות במלחמות שהיו לנו. מהמוצדקות ביותר. וכתוצאה, בעיקר, מחוסר אחדות בעם, חוסר קונצנזוס, בגידת השמאל, לא השגנו מה שיכולנו להשיג. יכולנו להשיג יותר.

אדם: אתם פושעי מלחמה ואני אדאג שכל העולם ידע את זה!

שר הביטחון: בחרת במלחמה. יפה. אז תהיה מלחמה.

סאלאם: קח זמן לחשוב !!!

אדם: אין לי מה להסתיר.

סאלאם: לכל אחד יש פינות אפלות ...

(שתיקה)

4

"זכור את יום השבת לקדשו: ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת לה' אלוהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך: כי ששת ימים עשה ה' את השמיים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בם וינח ביום השביעי על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו"

(נורי ואדם. שנה לפני. אלומת אור עולה על נורי, בת שמונה עשרה. סקסית ברמות. מעשנת ג'וינט ושרה עם פטי סמית את "איזה יום מושלם". שקועה לגמרי בעולמה. אדם נכנס.)

אדם: תגידי לי, את יצאת מדעתך?

(נורי מפסיקה לרגע)

נורי: מקווה שכן.

(ממשיכה)

אדם: זה לא מצחיק אותי, נורי. את מבינה שאי אפשר להמשיך ככה. את מבינה שאת עוברת כל גבול, ושאם לא תשימי לעצמך גבולות, אני אשים לך אותם? רק תגידי לי שאת מבינה את זה.

נורי: גם אם אני מבינה את זה, אני לא מקבלת את זה, כך שבכל מקרה לא התקדמנו.

אדם: לא מקבלת את זה.

נורי: גבולות, לפי דעתי, זה קטע אינטימי של הגדרה עצמית. כך שגם אם תשים לי גבולות, אני לא אתחשב בהם ומכיוון שמה שהכי לא בא לי בעולם זה לריב אתך, אז בוא נפוגג את השיחה הזאת וננסה להיות חברים.

אדם: את חיה בחברה. במדינה.

נורי: ובגלל זה, אני צריכה עוד יותר לשמור על עצמאות בכל מה שנוגע להגדרת הגבולות שלי.

אדם: ולעשן גראס בזמן שמירה. בצבא. כשאת לובשת מדים ונושאת נשק, נראה לך גבול סביר והגיוני.

נורי: לגמרי. ואתה בתור אבא שלי אתה אמור לשמוח מזה, כי אם לא הייתי מעשנת, הייתי לוקחת את הנשק ותוקעת לעצמי כדור בראש.

אדם: שלא תדברי ככה!

נורי: אתה לא רוצה לשמוע, אבל זאת האמת. אני לא מסוגלת להיות שם. אני סובלת. אני שונאת הכול. אני כל הזמן שונאת. שונאת. שונאת. אני רוצה לרצוח את כל העולם והכי מכולם אני שונאת את עצמי, על זה שאני מרשה לכם להתעלל בי.

אדם: אל תתפנקי. לכולם קשה בהתחלה, זה טבעי.

נורי: כולם מעניינים לי ת'תחת.

אדם: נורי, תיזהרי ממני.

נורי: יופי, תאיים עלי. מה תעשה לי? סיכול ממוקד? פצצה חכמה? רק אל תשכח לזכור שאימא לא בסביבה, כי לפעמים מרוב רצון להפיץ את החוכמה שלהן, הן מתפזרות על משפחות שלמות, הפצצות החכמות. לי לא אכפת, כי אני ממילא רוצה למות, וזה יהיה מאוד פואטי, לפי דעתי, שמי שהוליד אותי, ידאג גם לגאול אותי מייסורי.

אדם: את לא מעשנת יותר גראס בזמן שאת בצבא ואת לא מעשנת יותר גראס בכלל, זה ברור?

(מדליקה ג'וינט)

אדם: את שמעת אותי?!

נורי: תעזוב אותי כבר..... אני..... זה... עוזר לי... זה מפוגג לי קצת את הכאב.... אתה מפחיד אותי.....

(היא חוזרת לנגינתה. אדם מתנפל עליה. מעיף לה במכה את הג'וינט מהיד)

אדם: תעיפי כבר את הדבר הזה מהיד שלך!!

נורי: אל תיגע בי!!!

(צונחת לרצפה, זוחלת מתחת לרגליו ולוקחת את הג'וינט. מעשנת)

נורי: רק..... כמה.... שכטות, זה עוזר לי להפסיק לשנוא..... אני חייבת להפסיק לשנוא אותך. זה לא בסדר, שבת רוצה להרוג את אבא שלה, אתה לא מבין שזה לא בסדר?

אדם: בפעם הבאה אני לא אציל אותך. אל תסמכי על זה שאני אכסה לך ת'תחת כל פעם שאת מסתבכת.

נורי: לא צריכה את הטובות שלך.

אדם: יזרקו אותך לכלא.

נורי: הלוואי. סוף, סוף אני אהיה חופשייה!!

אדם: תשכחי מזה שאני אתן יד לזה שאת תשתמטי מהצבא. את תשרתי בצבא כמו כל אזרח שומר חוק במדינה הזאת.

נורי: כי אם לא, אז מה יקרה? אתה חושב שאני לא מבינה שהתחת שאתה שומר עליו הוא התחת של עצמך?

אדם: נורי, אני מבקש שתקשיבי לי ותביני שאני רוצה רק את טובתך. את צריכה ללמוד להתמודד עם החיים וגם אם הצבא לא נראה לך מכל מיני סיבות את יודעת טוב מאוד שהוא בית הספר הכי טוב שיש.

נורי: רק למי שחושב שהמציאות היא מלחמה.

אדם: אני יודע, יש לך נפש רגישה ופריכה, ודווקא בגלל זה את חייבת לחשל את עצמך, אני אומר לך את זה באהבה.

נורי: הבעיה שאני נגד התחשלות. כי היא כולאת לנו את הנשמה. ומה שאני הכי לא רוצה בעולם, זה להתמודד עם המציאות. כי המציאות מגעילה אותי.

אדם: ובכל זאת תאלצי להתמודד, כי זאת המציאות.

נורי: אני... לא יכולה לחיות בקונקרטי, אתה לא מבין? אז אני..... מנסה.... להרחיב לעצמי את התודעה. אני לא יכולה לסבול את כל הרוע והאלימות והשקרים שאני צריכה ל..השתמש בהם... כדי לחיות במציאות, ולהפוך לבנאדם עלוב, קטן וקטנוני, כמו הכולם האלה שאתה נורא רוצה שאני אהיה חלק מהם.

אדם: אל תנשאי. את בדיוק כמו כולם.

נורי: לא יודעת באמת מאיפה קפץ לי לראש הרעיון הזה שאני בנאדם עצמאי ובן חורין, ולא חתיכת זבל שמציית לפקודות ולחוקים שיצרו אנשים שאני בזה להם ולכל מה שהם מייצגים.

אדם: את חיה במדינה דמוקרטית.

נורי: תודה. וואוו. נרגעתי. איזה כיף. שלטון הרוב. רק כמה חבל שהרוב הם עדר של אידיוטים ברמות שקשה לתאר.

אדם: הם לפחות מנסים לשנות את המציאות, לא לברוח ממנה.

נורי: מתבצרים. מתגוננים. דורסים. אלימים. בונים מסביבם חומות וגדרות, גדרות וחומות שאף אחד לא יראה כמה הנפש שלהם עלובה. כמהה לנשגב, שואפת לגדולה וכלואה כמו אסיר עולם בבגדים הצרים והמסריחים של המציאות. (פאזזה) לא יודעת, אבל לפי מה שהבנתי בשיעורי היסטוריה, אנחנו הקמנו את המקום הזה כדי לצאת מהגטו ולא כדי לבנות אותו מחדש...

אדם: כן, אבל בינתיים נקלענו לסיטואציה קצת יותר מורכבת מהטמטום הילדותי שלך ואנחנו צריכים להגן על עצמנו, כי אף אחד לא יעשה את זה במקומנו.

נורי: לא רוצה שתגן עלי. לא צריכה ביטחון. ביטחון... הוא הגטו של חסרי האמונה. אתה חייב להשאיר לעולם את הפחד חי, את המלחמה ערה, כי זאת העבודה שלך. מבינה אותך. אבל אני לא בנויה לזה.... תוציא אותי משם. בבקשה. כי אני בחורה נאיבית וסתומה שצריכה רק..... אהבה.

אדם: ויחד עם כל הפילוסופיות המקסימות האלה, מחר בבוקר את מתייצבת ביחידה בלי ג'וינטים ובלי בעיות, זה ברור?

נורי: לא סיכמנו כבר שאין נשק שיכול לאיים על מישהו שכל מה שהוא רוצה זה למות?

אדם: נורי! (מנופף באגרופו)

נורי: בוא, תרביץ לי. תרביץ. תפעיל עלי כוח. ועוד כוח. ועוד כוח. בוא תכניע אותי. תנצח אותי. תחסל אותי. תמגר אותי. תהרוס לי את התשתיות. תשמיד אותי כבר. בוא!!!! תגמור איתי כבר ודי!!!!

(רות נכנסת)

רות: תעזוב אותה לנפשה.

אדם: זה ביני לבינה

רות: תשלים עם זה שהיא ירשה את הגנים שלי. היא דפוקה.

אדם: אף אחד לא אמר שאת דפוקה.

רות: אני אומרת.

אדם: ובכל זאת, התגברת על עצמך ועשית צבא.

רות: במחיר של צלקות נפשיות שאני לא מאחלת לבת שלי.

אדם: אם לא תפסיקי לגונן עליה, היא אף פעם לא תצליח להתמודד עם החיים.

רות: בסדר, אני אשמה. רק תעזוב אותה לנפשה ותן לה לעשות מה שהיא מבינה.

אדם: הבת שלי לא תשתמט מהצבא.

רות: אני לא אתן לך להקריב את הילדה הטהורה הזאת על מזבח... אני לא יודעת מה

אדם: אף אחד עוד לא מת מלהיות פקידה בלשכה.

נורי: הנפש מתה. הנשמה.

אדם: היא תתגבר

רות: תחשוב על זה, אדם. קח לך קצת זמן.

אדם: אני לא צריך שום זמן. מחר בבוקר היא חוזרת לצבא.

רות: אני מתחננת, קח לך כמה ימים, חכה... עם.....התשובה הסופית

אדם: זאת התשובה הסופית. אני לא צריך אפילו שנייה.

רות: מה אני צריכה לעשות כדי שתראה גם את הבת שלך ולא רק את עצמך.

אדם: להפסיק לנסות להפוך הילדה הבריאה הזאת לנכה. לא לעטוף אותה בצמר גפן כל הזמן ולגדל אותה בבוועת זכוכית, כאילו היא מוצג נדיר במוזיאון. להבין שזה עולם קשוח שם בחוץ. להפסיק לרחם ולגונן עליה כל הזמן, אלא לתת לה כלים להתמודד עם העולם האמיתי, שמה לעשות – אבל הוא לא קשור אפילו ברמז לפנטזים הנאיביים שאת מורחת על הבדים שלך.

רות: תודה על הביקורת הבונה. בסך הכול ביקשתי שתיקח לעצמך קצת זמן, אדם. כי הזמן... הרבה פעמים הוא מה שמפריד בין השטן למשיח. בין המלחמה לשלום. ואני מאמינה שאפשר בלי מלחמות.

נורי: אי אפשר בלי מלחמות. אל תשכחי שמדובר בפאקן' בני אדם.

רות: שנבראו בצלם

נורי: קשקוש בתחת.

רות: מילים. יש להם מילים לבני אדם, והם יכולים לבחור איך לשים אותן אחת ליד השנייה. הם יכולים לבחור לברוא איתן גן עדן והם יכולים לבחור לברוא איתן גיהנום. זה בידיים של הפאקן' בני אדם האלה. אנחנו יכולים ללמוד להשתמש במילים, הן יכולות לעזור לנו לבנות פה גן עדן. ללמוד להשתמש בהן לא כמו בסכינים, אלא כמו בשמיכות, כמו בכריות, כמו בזרועות פרושות. זאת הבריאה. במילים. ויאמר אלוהים יהי אור. ויהי אור. כל כך פשוט. אבל בשביל זה אנחנו צריכים זמן, אדם, בשביל שלא נשתמש במילים הנפוחות. השחצניות. שעושות מלחמות. אנחנו צריכים לחכות עד שגם המילים הביישניות יסכימו לצאת החוצה. המילים הרכות, הנשיות. לא ללכלך את השטח במילים של העלבון ושל הפגיעה ושל הפחד.

אדם: מחר בבוקר, היא חוזרת לצבא.

נורי: אתה לא מסוגל להבין שלא כולם בנויים להרוג אנשים בתור פרנסה?

(אדם מסתובב אליה ומעיף לה סטירה אדירה)

רות: אדם.

נורי: אתה בחיים לא תראה אותי יותר. (יוצאת)

רות: אתה תתנצל. אתה תבקש ממנה סליחה. ותנדור נדר לה' שזאת הפעם האחרונה שאתה מרים עליה יד. אבל... עכשיו.

אדם: ואם לא?

רות: אתה לא תכניס את הצבא אלי הביתה, אדם. הצבא כבר שולט ברחובות, התנחל בלבבות, אבל אלי הביתה הוא לא ייכנס. הוא יישאר תמיד מחוץ לדלת הזאת. אני אעשה הכול, כדי שהילדה הזאת תשתחרר מהצבא, ואתה יודע טוב מאוד שיש מספיק דרכים לעשות את זה גם בלי שהיא תיכנס לכלא.... גם אם זה יעלה לי במחיר.... שאני לא יכולה... ולא רוצה... להעלות על הדעת.... אז עכשיו תחליט... זה בידיים שלך.

אדם: מחר בבוקר היא הולכת לצבא.

5

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך על האדמה אשר ה' אלוהיך נותן לך"

(בית הוריו של אדם. **עשרים שנה לפני**. לילה. לבמה נכנסת **נעמי**, צעירה כבת עשרים, להוטה ומתנשפת, ערומה ומצחקת, גוררת אחריה סדין לבן, מהצד השני מגיע יצחק, אביו של אדם, לבוש פיג'מה וגורר נעלי בית. שניהם בדרך לדלת השירותים. הם מבחינים זה בזו. רגע. נילי מתעטפת בסדין)

נילי: אה. סליחה. אני..... זה בסדר, תיכנס לפני.

יצחק: אני ארגיש מאוד אשם אם בחורה צעירה ויפה כמוך, תיאלץ להתאפק בגלל זקן כמוני.

נילי: ממש אין לך מה להרגיש אשם. ואתה גם לא כזה זקן. ואני גם לא כזאת יפה. אז אתה יכול להיכנס. אני ממילא יצאתי רק כי הייתי חייבת קצת אוויר...

יצחק: מגיע לנו גם לנשום, מידי פעם, בעולם המחורבן הזה

נילי: לגמרי.

(שתיקה)

יצחק: בבקשה. תיכנסי.

נילי: לא. תיכנס אתה.

יצחק: את גם אישה וגם אורחת

נילי: ואתה גם בעל הבית וגם יותר מבוגר ממני

יצחק: אצלי, כבוד לאישה, הוא מעל הכול.

(שתיקה. הוא מושיט לה יד)

יצחק: יצחק.

נילי: נילי.

יצחק: הבן שלי לא טורח להציג בפנינו את החברות שלו. (שתיקה) אולי בגלל שרובן, מגיעות ללילה אחד. מקסימום שניים.

נילי: הוא צודק. הרבה שמות. סתם בירוקרטיה.

(שתיקה)

אדם: היי, לאן נעלמת... גמרת רק פעמיים... אה, סליחה. אבא.

(מניח ידיו על מבושיו)

יצחק: הבן שלי מתבייש במה שהוא לא צריך להתבייש ולא מתבייש במה שהוא כן צריך להתבייש.

אדם: אתה יכול לדבר ישר אלי. אני פה.

יצחק: טיפת כבוד אין לך ואף פעם לא הייתה לך

אדם: אתה בטוח שזה הזמן לדבר על זה?

יצחק: לא. אין זמן. דחוף לך. להמשיך "לעשות אהבה". איך בנאדם שמאוהב רק בעצמו יכול להונות כל כך הרבה נשים שיחשבו שהוא אוהב אותן. זה פלא בעיני.

נילי: דווקא דיסקסתי את זה עם חברות שלי והגענו למסקנה שזה לגמרי חלק מהנרקיסיזם. נכון שכל הקטע שלו זה להתפעל מאיזה מאהב אדיר הוא, כדי לגרום לעצמו לאהוב את עצמו עוד יותר, אבל ברמת התוצאה – אני חייבת להגיד שזה לגמרי עובד.

יצחק: למה את מרגישה צורך לצאת להגנתו למרות שהוא מתייחס אליך כמו לזונה

אדם: אבא

נילי: אתה לא צריך להגן עלי, יצחק. אני ידעתי בדיוק למה אני נכנסת. מבחינתי מדובר לגמרי באובייקט מיני

יצחק: זה אולי מה שאת מספרת לעצמך, אבל אותי אי אפשר לרמות. תאמיני לי שאני יודע, טוב מאוד, שבעניינים הללו, יש הבדל תהומי בין אישה לגבר. הבדל תהומי.

אדם: רק שבינתיים, מתחת לאף שלך, הייתה פה מהפכה קטנה ששנתה את הדברים עד כדי כך שנשים כבר לא צריכות שאתה תחליט בשבילן מי הן ומה הן ומותר להן לעשות את זה בעצמן.

יצחק: יש דברים ששום מהפכה לא יכולה לשנות. יש דברים הטבועים עמוק בטבע האדם ששום מהפכה לא תוכל לשנות לעולם. את העובדה שאישה היא ניצן גולמי הזקוק לאהבה ואינטימיות כדי לבלב ולפרוח, שום מהפכה לא יכולה לשנות, את העובדה שאישה ראויה שיפשיטו אותה מבגדיה ומכאביה ומקליפותיה, לאט לאט, מתוך כוונה ונאמנות כאילו נוגעים בקדושה עצמה, שום מהפכה לא יכולה לשנות.

נילי: אבל ככה בדיוק הוא התייחס אלי.

יצחק: ובכל זאת זה כמעט חנק אותך. היית זקוקה לאוויר לנשימה. כי ידעת שהוא בסך הכול – מוכר לך אשליה.

אדם: בסדר אבא, הבנו – אני חרא בנאדם. כל הנאומים זורמים אל אותה מסקנה. אפשר להתפזר, או שיש לך עוד זבל להעיף עלי

יצחק: אתה לא תדבר אלי ככה.

אדם: אני אדבר אליך איך שבא לי כשאתה קורא לחברה שלי זונה

יצחק: ואיך אתה קורא לה? אשתי? רעייתי? אהובתי? מעניין אותי איך אתה קורא לה.

אדם: אני קורא לה בנאדם. אני קורא לה חברת נפש עמוקה להרף עין שהצטרפה אלי לחגוג את החיים והאהבה, אני קורא לה בשמות שאתה אף פעם לא קראת לאימא אפילו שאתם נשואים כבר שלושים שנה

סאלאם: אתה השתגעעת? ככה אמרת לו

יצחק: תתבייש לך!!!

אדם: למרות שאני עד כדי כך מטומטם שאני לא יודע במה אני אמור להתבייש ובמה לא?

אנה: מה קורה פה?

יצחק: שום דבר. תחזרי לישון.

אנה: אני לא רוצה לחזור לישון, אני רוצה לדעת מה קורה פה

יצחק: הבן שלך מחנך אותי

אדם: אם כבר אז הוא מחנך אותי

יצחק: תכירי, אנה, זאת נילי, חברת נפש עמוקה להרף עין של הבן שלך. אבל כדאי שתזדרזי, כי התוקף שלה פג מחר בבוקר

אדם: נשמע שאתה מקנא

יצחק: בטח שאני מקנא. גם אני הייתי רוצה לראות רק את עצמי. גם אני הייתי רוצה לחשוב שהעולם נברא רק בשבילי, גם אני הייתי רוצה "לחגוג את החיים והאהבה" בלי להתחשב בשום דבר חוץ מהדחפים והיצרים שלי ובלי לראות אף אחד אחר, חוץ מאת עצמי ואת עצמי ואת עצמי.

אנה: די, יצחק. תעזוב אותו לנפשו.

יצחק: האימא שלך מגנה עליך ומפנקת אותך. אולי בגלל זה אתה חושב שרק אתה קיים בעולם. אבל מה אתה חושב, שלה זה לא קשה לפגוש כל בוקר בחורה אחרת בחדר האמבטיה

אנה: אל תדבר בשמי

יצחק: זה מאוד קשה לה. אבל ממך, היא מוכנה לאכול הכול. (פאזזה) לפחות, כל עוד אתה גר בבית הזה, אתה צריך להתחשב גם ברגשותיהם של אחרים.

אדם: אתה צודק. מחר בבוקר אני עוזב.

אנה: איך תסתדר?

אדם: אל תדאגי לי. מרוצה? הכול בסדר? אפשר ללכת לישון?

(פאזזה)

יצחק: במחנות. בלילה. כשכבר היינו רק שלדי אדם. התפללנו שנמות. שנשתחרר כבר מהכאב שאי אפשר עוד לשאת. אבל אז מעומק משאלת המוות, היה מתעורר פתאום היצר, דווקא הוא, שנשכח, שנזנח, היה מרים פתאום את הראש, מתעתע בנו, מתעקש להידבק בחיים. אנשים היו מזדחלים אל המיטות. בחושך. לפי הריח. כמו עכברושים. נאחזים בבשר באשליית חיים של רגע. ואני נדרתי. שאת המתנה הזאת אני לעולם לא אתן להם. את הקורבן הזה אני לא אקריב. על זה אני אלחם. שייקחו ממני הכול. את צלם האדם אני לא אתן להם לקחת ממני. הם לא יהפכו אותי לחיה!!!

אדם: בסדר, אבל לשמחתנו, אנחנו כבר לא במחנות

יצחק: אנחנו תמיד נחזור למחנות, או נחזיק אחרים במחנות, אם לא נלמד את הלקח מהמחנות. בין אם אתה הקורבן או התליין, הסוד הוא כיבוש היצר. "איזהו גיבור – הכובש את יצרו". אימא שלך יכולה לספר לך. נשים תמיד השתגעו עלי. אבל אני ידעתי להציב לעצמי גבולות. תמיד. גם שכבר הייתי בטוח שאני מאוהב בנשים שהיו מאוהבות בי מעל הראש. כי לי יש רק אישה אחת וזאת אימא שלך. אני הצבתי לעצמי גבולות

אדם: כן. אתה קדוש. אבל אתה יודע טוב מאוד ששמת לעצמך גבולות וכבשת את היצר כל כך טוב עד שהוא הפך למפלצת. אז אל תדבר איתי על המחנות ועל גבולות ועל כיבוש היצר כי אתה פרצת את כל הגבולות. (פאזזה) אז אל תדבר איתי על כיבוש היצר. לפחות תשתוק.

אנה: על מה אתה מדבר

אדם: הוא יודע טוב מאוד על מה אני מדבר

יצחק: מפנטז, כרגיל. מבזבז את החיים שלו על חלומות בהקיץ במקום לעשות עם עצמו משהו.

אדם: נכון, אני אפס. אני פנטזיונר. עד כדי כך שבזמן האחרון אני מפנטז כל לילה בפרטי פרטים, על כל מיני דברים שגרמו לילדה יפהפייה ומוכשרת בת חמש עשרה להתאבד.

אנה: על מה הוא מדבר

אדם: אז אל תדבר איתי על גבולות.

אנה: על מה הוא מדבר

אדם: לפחות אל תחנך אותי.

אנה: על מה הוא מדבר, יצחק

אדם: תספר לה. תספר לה כמה הצלחת לשמור על הגבולות הקדושים שלך כשהיה מדובר בבת שלך שאותה אהבת אהבה ללא גבולות. תספר לה.

אנה: על מה הוא מדבר, יצחק, על מה הוא מדבר?

יצחק: הלוואי והייתי יודע על מה הוא מדבר.

אדם: הוא יודע טוב מאוד על מה אני מדבר.

יצחק: אתה יצאת מדעתך. תעשן. תעשן עוד קצת חשיש. אולי יבואו לך עוד רעיונות לראש.

אדם: אתה הרגת אותה ואתה יודע את זה. אז לפחות אל תחנך פה את כולם, לפחות אל תדבר כאילו אתה נביא של אלוהים. לפחות, תתבייש קצת ותסתום את הפה.

אנה: על מה הוא מדבר, יצחק, על מה הוא מדבר

יצחק: תצא מהבית הזה. תצא עכשיו מהבית הזה. אבל עכשיו

אדם: ואם לא?

יצחק: אל תנסה אותי

אדם: אני מרחם עליך.

יצחק: אף מילה.

אדם: שש מילים. אחרונות. אתה בחיים לא תראה אותי יותר. חתיכת אפס. אופס, יצא לי שמונה. מצטער. בואי, נילי, נמשיך לעשות אהבה במקום קצת יותר נקי

(הם מתעטפים שניהם בסדין של נילי ויוצאים)

אנה: אדם! אדם! תחזור. בוא הנה! אדם! (פאוזה) על מה הוא מדבר, יצחק, על מה הוא מדבר

6

"לא תרצח"

(רמת הגולן. המלחמה שלפני זאת שלפני. הכוח של אדם נתקל במארב. אדם, כמפקד

צעיר נכנס למחסה תחת ירי כבד עם תום ודויד...)

אדם: אנחנו חייבים לצאת מפה. זה מארב. הם ישמידו את כולנו.

דויד: בואו נעוף מפה.

תום: הם אמרו שהכפר הזה חיוני לגורל המדינה.

אדם: יש לי פה ארבעים לוחמים שאם אני לא פורק אותם החוצה תוך עשר דקות, אני

מאבד את כולם.

תום: הם אמרו בפקודה. בכול מחיר. שאנחנו חייבים לפתוח את הציר הזה בכול מחיר.

דויד: מה זאת אומרת כל מחיר?

(שתיקה)

דויד: הם רוצים התאבדות קולקטיבית. זה פוטוגני.

(שתיקה)

אדם: אני לא משאיר בכפר המזוין הזה את כל החבר'ה שלנו. זה מחיר גבוה מידי, וכמו

שאני קורא את השטח – בלי שום תמורה.

תום: אבל הם אומרים ש...

אדם: לא מעניין אותי מה הם אומרים.

תום: אולי הם יודעים משהו שאנחנו לא יודעים.

אדם: אני המפקד בשטח ואני אומר שאנחנו עפים מפה כמה שיותר מהר ונערכים למטה

מאחורי הרכס. זה ברור?

תום: כן. בטח. ברור. אתה לא צריך לכעוס, אדם.

אדם: אני לא כועס. אני רק מנסה להבהיר לך, כמפקד לעתיד, מה זה נקרא שיקול דעת.

אתה לא יוצא למשימת התאבדות רק בגלל שקיבלת פקודה. אתה תמיד מנסה לבדוק אם

המחיר שווה את התמורה. ולזכור שהמחיר הוא חיי אדם.

תום: ברור. בטח.

(שתיקה)

אדם: בואו נצא מפה.

דויד: קל להגיד. אנחנו אפילו לא יודעים מאיפה הם יורים עלינו.

(שתיקה)

אדם: ...אנחנו... נצטרך... לשלוח... מישהו... החוצה... כפיתיון... נזהה אותם. נרתק

אותם. ונאפשר לחבר'ה לגלוש אחורה, מתחת לרכס. זה מחיר שאנחנו חייבים לשלם.

(לתום) תמורת חיים של ארבעים חיילים אחרים.

תום: בטח. ברור.

(שתיקה)

תום: אבל מי יהיה ה... פיתיון?...

(שתיקה)

תום: אני מוכן ללכת

אדם: לא. אתה חובש. אני צריך אותך. וחוץ מזה, עוד ילד. בטח אפילו עוד לא הזדיינת.

תום: בטח שהזדיינתי.

אדם: מה אתה אומר דויד, הזדיינ?

דויד: לא נגע בפטמה.

תום: בטח שכן. נגעתי כמה פעמים בציצים וליקקתי פעם כוס. זה היה טעים.

אדם: לא נחשב.

(שתיקה)

תום: אבל לכם יש יותר מה להפסיד. דויד רק התחתן לפני חודש. וראית את אשתו. תודה

שהיא שווה.

אדם: כן.

תום: ואתה... לעסק הזה אין שום צ'אנס לעבוד בלעדך. אז אם כבר אתה מדבר על

מחירים, אז הכי נכון שאני אלך.

(שתיקה)

דויד: תן לו ללכת.

אדם: יש לי פצועים. אני לא יכול להמשיך בלי חובש.

(שתיקה)

דויד: גם אני עברתי קורס חובשים.

אדם: אין לנו זמן, דויד. נבחרת. ולא על ידי אדם. כל חייל יהודי מחכה לרגע שבו הוא נבחר מלמעלה.

(שתיקה)

אדם: אתה לא תשתין לי פה במכנסיים. תהיה גבר!

(שתיקה)

אדם: זה בידיים שלך, להציל חיים של ארבעים חברים שגדלת איתם יחד. אתה הלוחם הכי טוב שלנו. לך. לפני שהם מחסלים את כולנו.

דויד: "ויפתח יהוה את פי האתון ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי היכיתני?" (במדבר כד'

פסוק כח) למה? אני אמרתי לך מהתחלה שאסור לנו להיכנס לפה. שזה מארב. שיש לי

תחושה לא טובה. כי לי... יש... בבטן מין אתון כזאת... ששומרת עלי תמיד ומראה לי את

הדרך... אבל אתה זלזלת בי. אמרת שאנחנו מתעסקים במודיעין. לא בתחושות. אז

בסדר.... אני... אלך.. בסדר. אני אלך. מחר בערב נפגשים אצלי לבירה.

(יוצא.)

סאלאם: אני לא מאמינה שאתה שלחת אותו למוות בטוח רק בגלל שרצית לזיין את האישה

שלו. עשרים שנה עברו ואתה עדיין לא מוכן להודות בזה.

אדם: זה לא נכון.

סאלאם: בגלל שנטרפה עליך דעתך מרוב תשוקה אליה

אדם: ראיתי אותה רק פעם אחת.

סאלאם: שבה התאהבת בה בצורה נואשת, עד שהבטחת לעצמך שתעשה הכול בשביל

שהיא תהיה שלך. ובאמת עשית.

אדם: אחד מאתנו היה חייב ללכת. אני הפעלתי שיקול דעת.

סאלאם: אתה רוצח. אתה בדיוק כמו אבא שלך. כל החיים ברחת ממנו רק בשביל למצוא

את עצמך עמוק בנעליים שלו.

אדם: אני לפחות לא מדבר על אהבה טהורה ומוסר ובלילה דוחף אצבעות לכוס של הבת

שלי.

סאלאם: במקרה שלך התפוח אפילו לא נפל מהעץ.

אדם: הייתי צעיר! הייתי מטומטם וצעיר!

(שתיקה)

סאלאם: אז עכשיו הם תופסים אותך בביצים, כי הם יודעים שאתה שלחת את בעלה
לשעבר של אשתך למוות בטוח!
אדם: הם לא יכולים לדעת את זה...
סאלאם: הם יודעים. ואתה יודע שהם יודעים. אז אתה תמשיך להיות ילד טוב ולשתוק.
אדם: מה לעשות? תגידי לי מה את חושבת שאני צריך לעשות?
(מכוון לעצמו נשק לרקה)
סאלאם: (פאזזה) אם אתה רוצה לבחור בדרך הקלה.
אדם: את מציעה שאני אאבד את האישה שלי ואת הבת שלי... רק בשביל... להילחם...
על משהו שממילא לא ישנה פה כלום? זה לא יעזור, את לא מבינה? הם יצאו
מדעתם... הם לא ינוחו ולא ישבו בשקט, עד שהם לא יחריבו גם את הבית השלישי... עד
היסוד... זה לא יעזור... לא אני ולא עוד מאה כמוני. זה סתם צעקות באפלה...
סאלאם: זה נצננצים של אור באפלה... שטיחונים קטנים של חלקות אלוהים שיבוא יום
והם יפגשו למשטח שיכסה את כל העולם.
אדם: אז...מה...לעשות... מה את מציעה לי לעשות?
סאלאם: לא יודעת. אל תשאל אותי. לא סובלת דילמות כאלה. זה מזכיר לי תיאטרון.
(יוצאת. אדם נשאר לבדו.)

7

"לא תנאף"

(רות. אדם. בחדרם)

רות: בגלל שאני זקנה?

אדם: את לא זקנה. את יפהפייה וסקסית בטרופ.

(שתיקה)

רות: אני לא רגילה שאתה לא חושק בי בכל שנייה מהחיים שלך. זה הורס לי את הדימוי העצמי שגם ככה הוא לא בשמיים

אדם: את גדולה. את סקסית. הלוואי והייתי ראוי לך.

רות: הלוואי ואני הייתי ראויה לך.

(פאוזה)

רות: בוא הנה.

אדם: מה? הנה אני.

רות: מה קורה?

אדם: כלום. אני בסדר. המסיבה הזאת קצת מלחיצה אותי. בייחוד ש.....חשבת ש..... זאת אומרת... החלטתי... להשלים עם... להזמין גם את.....אימא ו...אבא שלי.

רות: אז דבר! ברור שאין לך ראש לזיונים. אני אוהבת אותך. סוף, סוף. אתה לא יודע כמה זה משמח אותי. יאללה, בסדר. הלך הזיון. בוא נעשה משהו לאכול. מה בא לי?....

אדם: זה לא בדיוק.... רק משמח...

רות: בטח שזה רק משמח. זאת גדלות נפש, אדם. סוף, סוף אתה נמצא במקום שאתה יכול להרשות לעצמך להיות גדול נפש. והדבר שאני הכי אוהבת בעולם זה גדלות נפש. מה יותר

מושלם מזה? דיברת איתם כבר? דיברת עם אבא שלך? השלמת איתו? מה, ספר. אני בחזרה! אני צריכה פרטי פרטים.

אדם: לא. עוד לא.

רות: אני אוהבת שאתה מתרגש ככה. שאתה מקבל את העקצוצים האדומים האלה ליד הנחיריים....

אדם: איזה עקצוצים אדומים? אין לי שום עקצוצים אדומים

רות: הזדמנתי את כולם.

אדם: נורי תבוא?

רות: היא פוחדת. שמישהו מהגנרלים האלה ינסה להחזיר אותה לצבא. בטח שהיא תבוא. היא חוזרת במיוחד מהודו. אתה לא מאמין לאיזה אנשים הגעתי, פתאום הבנתי שיש לך חתיכת דרך מאחוריך...

אדם: אמרנו משהו צנוע.

רות: אמרנו מכובד. וכשפתחתי את הגלריה, עשית לי מסיבה ענקית. והתבאסתי רצח. ואמרת לי שזה בגלל שאני לא מעריכה את עצמי מספיק. וצדקת. אתה הולך להיות האלוף הכי צעיר שהיה אי פעם בצבא, וההורים שלך יהיו אתך פעם ראשונה כדי לשמוח ולהיות גאים בך. אז אפשר פעם לחגוג קצת יותר בגדול. שר הביטחון. הרמטכ"ל. אני הולכת להיות אשת אלוף. סוף, סוף אני אהיה משהו.

אדם: ממש מעניין אותך.

רות: אני מפתחת סובלנות, מה לא בסדר בזה. אני מנסה להפריד בין זה שהמקצוע שלך מגעיל אותי לבין זה שהבנאדם שאתה מקסים אותי. לא שאני מצליחה. אבל אולי המסיבה הזאת תעזור לי להבין שעמוק בפנים גם הם בני אדם וכל זה...

אדם: אל תבני על זה, כי הם ממש לא בני אדם!!!

רות: בסדר, אז לא. חשבתי שזה ישמח אותך.

אדם: או קיי, זה.... באמת... משמח אותי.

רות: אפשר לבטל... אני יכולה לשבת עוד פעם, כמו חמור, על הטלפון והמיילים ארבעה ימים, ולבטל הכול.

אדם:דווקא בא לי שתראי לי איך את יושבת כמו חמור.

רות: ויש לך עקצוצים אדומים ליד הנחיריים.

אדם: ויש לי עקצוצים אדומים ליד הנחיריים.

רות: בוא הנה.

(מתקרב אליה)

אדם: את תמיד תאהבי אותי? לא משנה מה?

רות: אתה תינוק. זה לא מתאים לאלוף. (פאוזזה) ברור שאני תמיד אוהב אותך ולא משנה מה.

8

"לא תגנוב"

(אנה. אדם. אחר כך סאלאם. אחר כך יצחק. בית הוריו של אדם)

אנה: אדם! אני..... אתה נראה כל כך..... יפה.

אדם: תודה אימא. גם את.

אנה: אני זקנה. אבא מתכונן.... הוא כל כך מתרגש.... הוא עוד מעט יצא..

אדם: אני לא ממהר

אנה: כמה שאתה.... יפה.

אדם: די, אימא.

אנה: תהיה עדין איתו

אדם: בטח.

(שתיקה)

אנה: אני דווקא שמחה שיש לנו כמה דקות לבד

אדם: כן. בטח.

אנה: כי אני יודעת שאתה בטח שאלת את עצמך כל השנים האלה, איך.... סלחתי לו, איך הצלחתי להמשיך לישון איתו באותה מיטה.

אדם: את לא חייבת להסביר לי

אנה: אבל אני רוצה. כי חשוב לי שתבין. כי זאת הייתה החלטה קשה. כואבת... מאוד... אני.... עברתי.... שבר גדול, אדם.....

אדם: כן, בטח.

אנה: אני לא רציתי לחיות איך אפשר לסלוח על מה שאין עליו סליחה.... איך אפשר להמשיך לישון עם האיש הזה שאני מייחלת שימות. אבל לאט, לאט, מתוך שבר שאני לא מאחלת גם לשונאים הכי גדולים שלי, התחילו לצמוח חיים חדשים..... שהביאו גם הרבה רגשי אשמה, כי באיזשהו אופן הם היו... נסבלים....

אדם: בטח..

אנה: גם אני הייתי צריכה ללמוד הרבה.... לא שאני לוקחת על עצמי את האשמה ל....,

אדם: כן.

אנה: הוא כל כך השתנה. הוא תמיד אומר שזה הכול בזכותך. שאתה הצלת את החיים שלו. ובעצם גם את שלי. בזכות התעוזה ואומץ הלב שלך. שהעזת לפתוח ככה את הכול. שבלעדיך הוא היה נשאר עם הכאב והבושה ולא היה מטפל בעצמו. והוא צודק. לך שום דבר אף פעם לא היה יותר חשוב מהאמת. מאז שהיית ילד. תמיד נאבק על הדרך שלך.

אדם: לא צריך להגזים..

אנה: אפשר לתקן, אדם. הנפש, מתעתעת בנו, אבל תמיד אפשר לתקן. לא להחזיר את מה שהיה. לא. את זה אף פעם אי אפשר לעשות. אבל אפשר.... לסלוח.... ו...לאהוב.... שום דבר לא יכפר על...שום דבר לא יחזיר את.... אבל.. במקום להסתגר בכאב.... אפשר.... לחלץ אותו החוצה..... לתת לו לנשום.... אבא שלך ראוי לסליחה, הוא ראוי לחיים בלי נטל האשמה, אדם. כי אין נטל יותר כבד מהאשמה.

אדם: ברור.

אנה: לכל אחד יש את החיים שלו ואיתם הוא צריך להתמודד. אנחנו לא יכולים לחיות חיים של אחרים.

(פאוזזה)

אנה: אתה תסלח לו

אדם: בטח

אנה: מכול הלב אתה תסלח לו.

אדם: מכול הלב, אני אסלח לו, אימא

אנה: אני.... אוהבת אותך.

(שתיקה)

סאלאם: מה אתה שותק כמו גולם? תגייד לה גם. היא מחכה שתגייד לה שגם אתה אוהב אותה.

אדם: חשבתי שעזבת אותי

סאלאם: אני מגיעה רק במקרים דחופים.

אדם: גם אני... אוהב אותך, אימא. אני... חושב שאת אישה גדולה ואמיצה... אני... באמת אוהב אותך.

9

"לא תענה ברעך עד שקר"

(נעמי נכנסת ושרה את "שחרחורת" . לאחר זמן, כולם במסכות של חמורים , נכנסים, רוקדים. כל הסצנה מתרחשת תוך כדי ריקוד)

אדם: אשתי ממש... הזמינה את כל... ה...היסטוריה שלי....

(נעמי ורות)

נעמי: את יודעת שאדריאן ריף טוענת שהטרוסקסואליות היא למעשה מוסד חברתי ולא ביולוגי?

רות: אה... לא. לא ידעתי.

נעמי: זה בעצם הסדר שנכפה על נשים כדי לשמר את השליטה הגברית.

רות: מעניין.

נעמי: למזלי, אני לא הייתי צריכה את אדריאן ריף. כי היה לי את אדם.

רות: (צוחקת) אדם זה תמיד הכי טוב

נעמי: הוא היה קרש ההצלה האחרון שלי לעולם הנורמאלי. אמרתי לעצמי אם הגבר המושלם הזה לא יצליח להציל אותי, סימן שאני אבודה.

רות: מעניין מה אדריאן ריף הייתה אומרת על זה... אני צוחקת.

נעמי: היא הייתה גאה בי (פאוזה) אני חייתי איתו כמעט שנתיים רק בגלל שחשבתי שאם אני אמשיך לשקר לעצמי מספיק זמן, השקר יהפוך בסוף לאמת...

רות: התרגיל הזה אף פעם לא מצליח.

נעמי: כשהצלחתי סוף, סוף לאסוף את כל הכוחות שלי ולעמוד מולו .. להגיד לו שאני עוזבת אותו, אז הוא אמר לי שלא אכפת לו. כי הוא כבר לא אוהב אותי. והוא אף פעם לא אהב. שהוא מאוהב במישהי אחרת. שהוא פגש רק פעם אחת במסיבה של הגדוד. היא נשואה. אבל ברגע שהוא ראה אותה הוא ידע שהיא תהיה שלו. רציתי למות.

רות: בטח. אני יכולה להבין. (מחבקת אותה)

נעמי: באותו רגע אמרתי לעצמי רק גבר יכול להגיב ככה. רק גבר רואה את העולם כמו מלחמה שמותר לעשות הכול בשביל לנצח בה. את מבינה? בזכותו נפרדתי סופית ממשהו שאני פשוט לא נמשכת אליו.....

(רוקדות)

רות: אז.... יופי... בסוף זה נגמר טוב....

(אדם, צופה בדאגה בזוג הנשים הרוקדות יחד. אימו אנה ניגשת אליו)

אנה: אדם, אני רוצה לבקש ממך משהו.

אדם: בטח, אימא. בשמחה.

אנה: אבא גם רוצה להגיד לך כמה מילים.

אדם: אין בעיה. שיבוא. נדבר.

אנה: יש לו כל כך הרבה מה להגיד לך.

אדם: כן....

אנה: זה הכול לכבודך..

אדם: כן, אימא..... נשב אחר כך כולנו, כל המשפחה ונדבר.

תום: סליחה, אדם... אני כבר באתי לפני... זאת אומרת.... אני נמצא פה כבר די הרבה זמן.... ואפילו לא אמרת לי שלום....

אדם: אה. בטח. תום. סליחה. אני פה עסוק רגע עם אימא שלי....

תום: איכשהו... אני מרגיש ש.... כשמדובר בי.... אתה.... תמיד... מוצא לך עיסוקים...

אדם: ממש לא נכון, תום. אין לך שום סיבה להרגיש ככה.

אנה: אז מה להגיד לו? שרק אחרי?

אדם: כן, מיד אחרי ...

תום: אני יודע שאתה כועס עלי... אני יודע שאני.... אכזבתי אותך.

אנה: הוא יכול מאוד להיעלב.

תום: אתה חושב שאני נשברתי.... שאני.... בגדתי ב...מדינה....

אדם: מה פתאום, תום. אתה גיבור בעיני. גיבור.

אנה: אז מה להגיד לך?

תום: אתה צריך להבין אותי. אתה צריך לראות גם את הצד שלי. אף פעם לא שמעת את הצד שלי.

אנה: טוב, אני אגיד לך אחר כך. אבל מתי זה אחר כך? מתי בדיוק זה אחר כך? הוא אוהב שמדייקים.

תום: אתה לא יכול לשפוט אותי... אתה צריך להבין שמה שקרה זה..... ש.... אחרי ש... אנחנו...חיסלנו.... או קיי, לא נאמר בפרוש לא להשאיר אף אחד חי אבל נאמר לא לרחם. לא לרחם. זאת אומרת להרוג כמה שיותר. נכון? זה מה שזה אומר. אז אנחנו.. ירינו בהם מטווח אפס.

אנה: תשע וחצי?

אדם: עשר. תגידי לו עשר.

תום:אז אחרי זה... כל פעם שהייתי שומע את הצעקה הזאת "חובש", הייתי מקבל התכווצות בבטן, הייתי נתקף זעם כלפי כל העולם... כל פעם שהיו צועקים "חובש", הייתי מרגיש כאילו מניחים עלי עוד משקל... כובד עצום של משקל.... אנשים נפצעו לידי, הייתי במין אובדן חושים כזה... לא יכולתי לעשות כלום, לא עניין אותי כלום, רציתי רק שיעזבו אותי לנפשי, לא חשבתי על המולדת, חשבתי רק על עצמי ועל החיים שלי....

אדם: בטח, תום. זה טבעי. הכול בסדר. אני לא כועס עליך

תום: אחר כך הייתה פקודה להפשיט את האזרחים אתה זוכר את זה?

אדם: את יכולה ללכת להגיד לאבא, שהכול בסדר. אני אדאג לזה.

אנה: רק רגע.

תום: אתה רואה אנשים עומדים בתחתונים, בגופיות, זה משפיל את האנשים וזה גם משפיל אותך. אני כל הזמן חשבתי איך אני הייתי עומד שם במקומם... ולא אמרתי כלום... אנחנו תמיד כלפי עצמנו החזקנו מעצמנו כלשים, אבל כדויד, אנחנו תמיד דויד, כן, חלשים, אבל אנחנו מנצחים כי אנחנו צודקים, כי אנחנו טהורים, כי אנחנו ישרים, עכשיו, עכשיו פתאום נעשינו החזקים.....

אנה: אני תמיד אמרתי שככה זה ייגמר.

תום: זה קומם אותי. זה קומם אותי בבטן. אני הייתי יכול לקום ולהגיד דברים מאוד ברורים. אני לא התקוממתי. אני שמרתי בבטן. אני שמרתי בבטן.

אדם: אבל אתה בטיפול ואתה מוציא את זה שם, נכון?

תום:בעיקר אחרי שהם היו הרבה זמן בלי מים, חלק מהם היו עם מימיות מלאות שתן.. וכשנתתי להם מים אז השתייה הראשונה הייתה מלווה בהקאות ונשיקות רגליים. הם הקיאו לנו על הרגליים ונישקו אותנו... אתה זוכר את זה?

אנה: אתה זוכר את זה, אדם?

(אדם מסמן לה "הוא משוגע")

אדם: אתה החייל הכי טוב שהיה לי.

תום: אני לא הצלחתי להשתחרר מזה.... לא יכולתי בשום פנים ואופן לשבת לבד, להישאר לבד עם הדברים האלה... בשום פנים ואופן לא להישאר עם עצמי.... לא הצלחתי לישון הייתי כל הזמן ער וחושב, משחזר, משחזר, משחזר, משחזר, משחזר, משחזר, משחזר, משחזר....

(מחולל את עצמו לריקוד סופי)

(נעמי פונה ליצחק)

נעמי: היי יצחק. זוכר אותי? (מתחילה לשיר ליצחק ביידיש. סוחפת אותו למחול)

יצחק: איך אפשר לשכוח. אישה יפה כמוך.

(מחוללים. נעמי נפרדת ממנו)

נעמי: ערב טוב לכם, ברוכים הבאים, אני נעמי ואני מאושרת ומתרגשת להנחות את הערב הזה, כי בשבילי, כמו בשביל כול הנוכחים כאן, אדם הוא לא רק חבר אהוב, הוא גם ואולי בעיקר - ... מצפן מוסרי...

יצחק: יש לי פה כמה מילים שהייתי רוצה להגיד

(מוציא קילו ניירות מהכיס)

אנה: תדבר איתו, יצחק. אתה הבטחת שתדבר איתו.

יצחק: את מה שיש לו, כולם צריכים לשמוע. (מתחיל את דיבורו) כשעמדנו, רעייתי היקרה אנה ואני, ליד העריסה של התינוק החדש שזה עתה נולד לנו, עריסה שאותה בניתי במו ידי, כי למי היה אז כסף לעריסה. וחשבנו איך נקרא לבכורנו, הילד הזה שמסמל בשבילנו את ניצחון החיים על מכונת ההשמדה הנאצית, ידענו שנינו, רעייתי אנה ואני, עמוק בלבנו, שיש רק שם אחד שיכול לבטא את גודל הכיסופים שלנו לעולם צודק וטוב יותר. "אדם". כשמו של האדם הראשון אותו יצר אלוהים בצלמו ובדמותו. כן. הנחנו עליו, ואני לא מתבייש להודות בזה – מעמסה כבדה מאוד. אבל אדם, כדרכו, לא רק עמד במשימה שהטלנו עליו, אלא הפליג איתה למחוזות שהם מעבר לכל דמיון.... אבל בואו לא נקדים את המאוחר.... אני זוכר שכשאדם הגיע לגיל שלוש... שאלנו את עצמנו... רעייתי אנה ואני... מה ראוי לקנות כמתנת יומולדת לילד כל כך מיוחד ויוצא דופן.... ואז... החלטנו, בעצה אחת, לקנות לו את ערכת "הכימאי הצעיר" שעל האריזה שלה היה כתוב בפירוש שהיא מיועדת לילדים מגיל 12 ומעלה.... ומה אתם חושבים?....

נעמי: יצחק... אה... (לוקחת מנו את המיקרופון) יש לנו בערב הזה גם כל מיני שעשועונים וחלקים יותר... הומוריסטיים... ואנחנו נעבור עכשיו ל... חידון טריוויה בנושא... עשרת הדברות...

(הרמטכ"ל לוקח ממנה את המיקרופון)

רמטכ"ל: אדם, אתה הקצין הראשון בתולדות הצבא המפואר שלנו שזוכה לדרגת אלוף לפני הגיעו לגיל ארבעים. וזה אומר עליך הכול. אתה. בעוז הרוח שלך. בנחישות. ביוזמה. במנהיגות ובערכים שאתה נוטע בחיילך... מוכיח, הן בשדה הקרב והן בהתנהלות האנושית שלך, שאין גבול להישגים אליהם יכול להגיע האדם. אתה, באישיותך המקורית והנועזת, מהווה מודל לאדם החדש, ליהודי החדש, הגאה, החזק, שאותו חלמנו ליצור כאן במולדתנו, מתוך אפרם של מיליוני בני עמנו שהובלו כצאן לטבח.... מעפר קמנו, ותראו לאן הגענו!

(מצביע על אדם. כולם פונים לעברו מוחאים לו כפיים. אדם מתקשה לדבר. לא מצליח. המילים נחנקות לו בגרון.)

(כולם מורידים מסכות. משאירים אותן זרוקות על הרצפה. יוצאים. על הבמה נשארים רות, גורי ואדם)

10

נורי: הכול בסדר, אבא

אדם: בטח. מצוין. לא יכול להיות יותר טוב

נורי: מה? מה אתה מסתכל עלי ככה.

אדם: איך

נורי: ככה

אדם: סתם. נזכרתי במשהו.

נורי: איזה משהו

אדם: משהו

נורי: משהו שאתה אוהב?

אדם: כן. משהו שאני מאוד, מאוד אוהב. משהו שאני הכי אוהב בעולם.

(הוא מביט ברות שמסתובבת אליו מרחוק. עולה קול ילדה הקוראת את הדיבר העשירי)

**"לא תחמוד בית רעך לא תחמוד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמורו
וכל אשר לרעך"**

